

Ernst Ahlskog

Minnen från Malax

Malax museiförening

Lokal- och regionhistoriska bidrag 7

Ernst Ahlskog (f.1922) har sina barn- och ungdomsminnen från Malax. Efter krigstjänst och företagsverksamhet i Malax är han sedan 1956 bosatt i Sverige. Vid sidan av läraryrket har skrivandet varit en kär sysselsättning.

I publikationen *Minnen från Malax* sammanförs olika artiklar och noveller som skrivits av Ernst Ahlskog och delvis ingått i olika tidskrifter. Även tidigare opublicerade berättelser ingår. De berör olika ämnen och skeenden i Malax – inte minst fiske och flottning förr i Malax å. Flera artiklar, allt från beskrivningen av den första radioapparaten till krigstida erfarenheter, ger en bild av hur den enskilda människan kunde uppleva olika saker och skeenden under tiden 1930–1955. Artiklarna har en allmän bärvidd och kan med behållning läsas av en bred läsekrets.

Pärmbilder: Färgbilderna visar idrännor (ovan) och utsikt från bron i Malax Åminne (frampärmen) i april 2005 (foto MM/Göran Strömfors); övriga bilder visar flottningsgrimmor i Åminne, krigsfångars vägbygge under kriget och Malax Bageri & Conditoris personal 1951 (MM/Nils och Ernst Ahlskogs bildsamling).

Innehåll

- 4 Förord
- 5 Några uppgifter om Ernst Ahlskog

Minnen från Malax

- 9 Med ångbåt från Malax till Vasa
- 12 Lippkarlarna i Malax å
- 13 Verkan
- 16 Nätlägningen

- 21 Radioapparaten
- 23 Bio Lyran

- 26 Flottningen som spårade ur
- 29 Minnen och episoder från virkestransporter i Malaxvatten

- 42 Vägen tillbaka
- 48 Fånglägret
- 51 Tre krigsveteraners korsbygge

- 60 Malax Bageri & Conditori
- 63 Julottefärden

- 71 Illustrationer

Författarens förord

Jag hoppas att denna brokiga samling av texter skall kunna intressera malaxborna och ge dem en liten inblick i hur livet kunde gestalta sig under några decennier förra seklet.

Ernst Ahlskog

Malax museiförenings förord

Det måste ha varit sommaren 1998 då vi, undertecknade, första gången kom i kontakt med Ernst Ahlskog. Vi var då båda aktiva inom gruppen Aktiv närkultur, som utgav tidskriften *Album*, och ämnet flottning i Malax var aktuellt. Ernst hade tidigare i den finlandssvenska tidningen *Kuriren* skrivit en artikel ”Flottningen som spårade ur” och denna artikel trycktes ånyo 1999 i första numret av *Album*. Då vi visste att Ernst själv under flera år på 1940-talet deltagit i såväl flottningen som virkessorteringen vid Ahlskogssjön uppmanade vi honom att skriva ner sina minnen. Eftersom hans far, Edvard Ahlskog, var flottningsförmän under lång tid i nedre delen av Malax å var Ernst väl skickad att skriva artikeln ”Minnen och episoder från virkestransporter i Malaxvatten”, som ingick i *Album* år 2000. Kontakten var etablerad och Ernst skrev, på vår uppmaning, andra artiklar med nya ämnen i *Album*-numren 2001 och 2002.

I augusti 2003 föddes idén att det vore bra att Ernst Ahlskogs artiklar i *Album* och i *Kuriren*, samt några opublicerade alster kunde sammanföras i en enda publikation. Det gemensamma för artiklarna är att de är skrivna av samma person, född i Malax 1922, och att de berör olika ämnen och skeenden i Malax. Flera artiklar, allt från beskrivningen av den första radioapparaten till krigstida erfarenheter, ger med det personliga skrivsättet en bild av hur den enskilda människan kunde uppleva olika saker och händelser under tiden 1930–1955. De flesta artiklar har en allmän bärvidd och kan med behållning läsas av även personer utan anknytning till Malax.

För att låta innehållet och författarens personliga uttrycksätt i texterna framträda, har vi något tonat ner det bildmässiga. De som är intresserade av ett fylligare bildmaterial kan studera motsvarande avsnitt som de återgivits i *Album*.

Publikationen utges av lokalhistoriska gruppen inom Malax museiförening i skriftserien *Lokal- och regionhistoriska bidrag*. Gruppen finner det angeläget att publicera texter som berör olika förhållanden förr i Malax eller i regionen, vilket samstämmer med de inriktningar museiföreningens museer har: Brinkens museum som ett museum för den lokala kulturen, och Kvarkens båtmuseum som anknyter till regionens båt- och fisketraditioner. Den här publikationen har en både lokal och regional anknytning.

Vi framför ett varmt tack till Ernst Ahlskog för att vi fått publicera hans värdefulla texter. Vi tackar även Sparbanksstiftelsen i Malax, som gett ekonomiskt stöd för utgivningen av skriften.

Malax i mars 2006,

Göran Strömfors Leif Finnäs